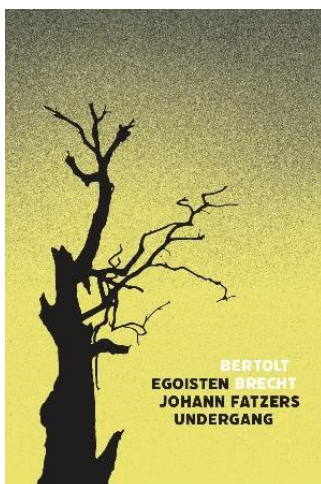

BOG

EGOISTEN JOHANN FATZERS UNDERGANG (/BOEGER/EGOISTEN- JOHANN-FATZERS- UNDERGANG)

Af Bertolt Brecht (/forfattere/bertolt-brecht)(
2020)

LÅN PÅ BIBLIOTEKET ([HTTPS://BIBLIOTEK.DK/DA/SEARCH/WORK/?](https://bibliotek.dk/da/search/work/?)

Log ind (/user/login?destination=/boeger/egoisten-johann-fatzers-undergang) for
at anmelde

Facebook
([http://www.facebook.com/share.php?
u=http://litteratursiden.dk/boeger/egoisten-
johann-fatzers-undergang&title=Egoisten
Johann Fatzers undergang](http://www.facebook.com/share.php?u=http://litteratursiden.dk/boeger/egoisten-johann-fatzers-undergang&title=Egoisten-Johann-Fatzers-undergang))

Tweet ([https://twitter.com/intent/tweet?
url=http://litteratursiden.dk/boeger/egoisten-johann-
fatzers-undergang&status=Egoisten Johann Fatzers
undergang+http://litteratursiden.dk/boeger/egoisten-
johann-fatzers-undergang](https://twitter.com/intent/tweet?url=http://litteratursiden.dk/boeger/egoisten-johann-fatzers-undergang&status=Egoisten-Johann-Fatzers-undergang+http://litteratursiden.dk/boeger/egoisten-johann-fatzers-undergang))

Svært tilgængeligt og fragmentarisk drama om en flok soldater, der
deserterer under 1. Verdenskrig. I deres midte har de Fatzers, som både er en
befrielse og en forbandelse for dem.

TAGS:

DEN 1. VERDENSKRIG (/TAXONOMY/TERM/2103) IDEOLOGIER (/TAXONOMY/TERM/4707)
KRIG (/TAXONOMY/TERM/5890) RADIKALISME (/TAXONOMY/TERM/8709)
SAMFUNDSKRITIK (/TAXONOMY/TERM/9164) SAMFUNDSSATIRE (/TAXONOMY/TERM/13780)

ANMELDELSE

11 jun.20

(/users/maria-guldager-rasmussen)

Af Maria Guldager Rasmussen
(/users/maria-guldager-rasmussen)
Skribent

Svært tilgængeligt og fragmentarisk drama om en flok soldater, der deserterer under 1. Verdenskrig. I deres midte har de Fatzer, som både er en befrielse og en forbandelse for dem.

*... af alle forehavender er kun / Ét tilbage: at leve /
Et yderst risikabelt forehavende, så godt som
udsigtsløst.*

Hvad ovenstående citat måske afslører, er det ikke et letbenet og opløftende værk, dette ufuldendte og fragmentariske drama af den tyske dramatiker, forfatter og systemkritiker Bertolt Brecht (1898-1956). Brecht arbejdede eftersigende på det fra 1926 og helt frem til sin død, så denne 'sceneudgave' er samlet af Heiner Müller (1929-1995), der selv var dramatiker og forfatter. Og det er en læseoplevelse, der kræver sit af læseren.

Personligt kan jeg godt lide at læse dramaer og gør det derfor fra tid til anden. Men denne gang fik jeg ærligt talt min sag for. Som sagt er formen fragmentarisk, hvilket betyder, at jeg ind imellem blev efterladt lidt hjælpeløs i forhold til, hvad der egentlig foregår. Men dét betyder så samtidig, at jeg som en druknende klamrede mig til de sætninger og dialoger, som isoleret betragtet gav mening, og dét gav alligevel stof til eftertanke – og det må så være dét, jeg nu belaver mig på.

Man forstår så meget, som at en gruppe soldater deserterer under 1. Verdenskrig. De slår sig ned i den tyske by Mülheim, hvor det lader til, den ene, Kaumann bor. I hvert fald er hans forsømte kone at finde her, da han med hele sit sultne og hårdt plagede slæng dukker op. Iblandt disse soldater er også Johann Fatzer, hvis person giver anledning til et større studie. Fatzer er, som titlen afslører, egoistisk, tilsyneladende samvittighedsløs og parat til at lade sine soldaterkammerater i stikken når som helst. Og alligevel er det ham, de alle sætter deres lid til, når der skal skaffes føde og lægges planer for deres fælles overlevelse. Hermed præsenteres læseren så for et tema, der, så vidt jeg ved, skulle være klassisk for Brecht – nemlig den altid tilstedeværende konflikt mellem individet og massen. En konflikt, man næsten kan regne ud må blive både forstærket og forstørret i krigstid.

Fatzers retorik minder nogle gange om Jesus, når han taler til sine disciple. Derved kan Fatzer på den ene side betragtes som en Messias, mens de andre soldater er hans disciple, men på den anden side får de også nok af ham og binder ham, så han ikke kan lave mere ravage. Og så er vi fremme ved det, der i hvert fald for mig, blev det altafgørende spørgsmål: Hvorfor har Fatzer så travlt med at forpurre deres planer, forgribe sig på Kaumanns kone og i det hele taget opføre sig lidet sympatisk? Svaret skal (måske – jeg er ikke sikker på noget som helst i denne sammenhæng!) findes i krigstilstanden, samfundets undergang og mulige genopståen. Hvad har han – og alle andre – at vinde, når der stort set ikke er noget tilbage at tabe?

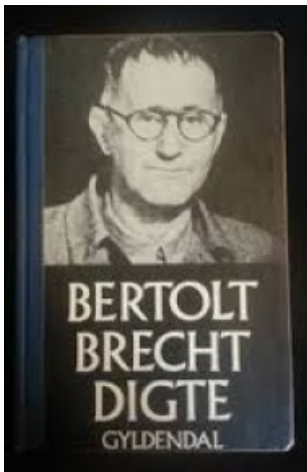
En nøgle til værket kan måske også hentes i det, Madame Nielsen
(<https://litteratursiden.dk/forfattere/madame-nielsen>) skriver i sit efterord om Brechts

besættelse af spørgsmålet om radikalitet: *Hvor radikalt kan et menneske blive, uden at det bliver umenneskeligt?* Spørg Fatzer.

BOGDETALJER

Andre bøger af Bertolt Brecht

(/boeger/korte-historier
BRETHERHISTORIER/DIGTE)
(/boeger/korte-historier
)
Af Bertolt Brecht

Brugernes anmeldelser

0 anmeldelse